

กฎหมายโทรคมนาคมไทยกับการให้บริการเพิ่มคุณค่า

นางสาวผาณิต จันทนานนท์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-744-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019624
149 16.5000

**THAI TELECOMMUNICATION LAWS AND
VALUE ADDED SERVICES**

Miss Panit Chantananda

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Laws

Graduate School

Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-582-744-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์ กฎหมายโทรคมนาคมไทยกับการให้บริการเพิ่มคุณค่า
โดย นางสาวผาณิต จันทนานนท์
ภาควิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์สุธรรม อยู่ในธรรม

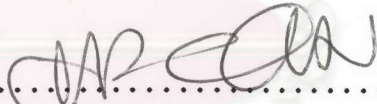

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

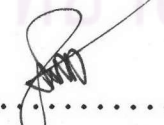

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรารักษ์)

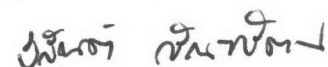
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.บวรศักดิ์ อูวรรณิณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์สุธรรม อยู่ในธรรม)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์พิเศษ เสตเสถียร)

..... กรรมการ
(อาจารย์เศรษฐพร กุศรีพิทักษ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์วิสันต์ กรัณทรัตน)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ผาณิต จันทนานนท์ : กฎหมายโทรคมนาคมไทยกับการให้บริการเพิ่มคุณค่า (THAI TELECOMMUNICATION LAWS AND VALUE ADDED SERVICES) : อ.ที่ปรึกษา
อ.สุธรรม อยู่ในธรรม, 93 หน้า ISBN 974-582-744-4

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพิจารณาถึงกฎหมายโทรคมนาคมของไทยว่าเหมาะสมหรือใช้ปรับกับการให้บริการเพิ่มคุณค่าในประเทศไทยได้หรือไม่ หากไม่เหมาะสมหรือไม่อาจปรับใช้ได้สมควรที่จะปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับความเป็นจริง และให้ทันสมัยได้ประการใด

ผลการวิจัยพบว่ากฎหมายโทรคมนาคมที่ใช้บังคับกับการให้บริการเพิ่มคุณค่าของประเทศไทยยังมีบทบัญญัติที่ไม่ชัดเจน ทำให้เกิดปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย และการตีความกฎหมาย ซึ่งมีผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์กรที่ให้บริการโทรคมนาคม นอกจากนั้นกฎหมายโทรคมนาคมยังไม่สอดคล้องกับนโยบายการสื่อสารโทรคมนาคมของรัฐ และกฎหมายอื่นบางฉบับ เนื่องจากมีข้อจำกัดบางประการที่เป็นอุปสรรค นอกจากนี้การให้บริการโทรคมนาคมในรูปแบบต่าง ๆ ยังคงอยู่ภายใต้กฎหมายซึ่งเน้นการควบคุมของรัฐ ไม่อาจปรับเปลี่ยนให้ทันกับการพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารโทรคมนาคมได้

ผลจากการศึกษาพบว่า ควรมีมาตรการส่งเสริมให้เอกชนมีบทบาทในการให้บริการเพิ่มคุณค่าจัดตั้งองค์กรเพื่อประสานงานและทำหน้าที่กำหนดนโยบายวางแผนเกี่ยวกับการให้บริการเพิ่มคุณค่า และมีกฎหมายที่ครอบคลุมและเหมาะสมกับเทคโนโลยีการสื่อสารโทรคมนาคม ซึ่งจะทำให้กฎหมายโทรคมนาคมของไทยมีความคล่องตัว เปลี่ยนแปลงได้ตามบริบทและมิติของการพัฒนาประเทศ

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C170487 : MAJOR LAW

KEY WORD: TELECOMMUNICATION / VALUE ADDED SERVICES

PANIT CHANTANANONDA : THAI TELECOMMUNICATIONS LAWS AND VALUE
ADDED SERVICES. THESIS ADVISOR : MR.SUDHARMMĀ YOONAI DHARMA,
93 pp. ISBN 974-582-744-4

This research considers all the existing laws relating to telecommunications in Thailand. A main purpose of this research is to evaluate whether they can cope with value added services in Thailand and whether or not and how such laws should be improved or amended so that they could keep up with social, economic and technological advancement.

The research finds that the provisions of such telecommunication laws presently governing and dealing with value added services in Thailand are unclear and ambiguous. As a result, there have so far been many problems derived from the enforcement and interpretation of the laws, which have more or less affected operations of various agencies or organizations providing such value added services. Moreover, as the laws do not correspond with national policy on provisions of public utility and as no effort have been made to improve or amend the laws to keep up with development of telecommunication technology, there are limitations which hinder promotion and development of the value added services especially the laws emphasizing control by a state.

To improve and amend such laws so that they accord with the social, economic and technological development of Thailand, it is proposed that certain measures should be undertaken to promote and encourage private sectors participation. Existing laws and legislations should be carefully reviewed and amended so that they could properly cope with advancement in telecommunication technology.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....นิติศาสตร์.....

ลายมือชื่อนิติ.....

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา.....2535.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณ อาจารย์สุธรรม อยู่ในธรรม เป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และได้สละเวลาในการให้คำปรึกษาข้อคิดเห็น และความรู้ในทางกฎหมาย อันเป็นประโยชน์แก่ผู้เขียนวิทยานิพนธ์จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วง

ขอกราบขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, รองศาสตราจารย์พิเศษ เสตเสถียร, อาจารย์เศรษฐพร กุศรีพิทักษ์ และอาจารย์วิสันต์ ภัทรรัตน์ ที่ได้สละเวลาในการเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และให้คำแนะนำในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้คงไม่อาจเกิดขึ้นได้ หากผู้เขียนมิได้เข้าศึกษาในชั้นปริญญาโท ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และได้เข้าปฏิบัติงาน ณ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นแรงจูงใจให้เขียนวิทยานิพนธ์หัวข้อนี้ และคงไม่อาจบรรลุเป็นวิทยานิพนธ์ได้ หากปราศจากเอกสารวิชาการด้านการสื่อสารโทรคมนาคมของประเทศต่าง ๆ และกฎหมายภายในที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้รวบรวมไว้ในห้องสมุดขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย การสื่อสารแห่งประเทศไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

และหากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีส่วนที่อยู่บ้าง ผู้เขียนขอขอบพระคุณครูบาอาจารย์ ที่ได้สั่งสอนมา บรรดาผู้เขียนหนังสือและบทความต่าง ๆ ที่ให้ความรู้แก่ผู้เขียน ปิตามารดา พี่น้อง ญาติ และเพื่อน ซึ่งสนับสนุนและห่วงใยผู้เขียนตลอดมา ส่วนข้อบกพร่องทั้งหลาย ผู้เขียนขอน้อมรับแต่เพียงผู้เดียว

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
บทที่	
1 บทนำ	1
1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2 สมมติฐาน	3
3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
4 ขอบเขตของการวิจัย	3
5 วิธีดำเนินการวิจัย	4
6 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	4
2 เทคโนโลยีของการสื่อสารโทรคมนาคมกับการให้บริการเพิ่มคุณค่า	5
2.2 ความหมายของการให้บริการเพิ่มคุณค่า	5
2.3 ปัจจัยที่ทำให้บริการเพิ่มคุณค่ามีบทบาทในปัจจุบัน	24
2.3.1 ขนาดของตลาด	24
2.3.2 นโยบายทางด้านการสื่อสารโทรคมนาคม	25
2.3.3 ความต้องการซื้อบริการสื่อสาร	25
2.3.4 ผลจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี	26

2.4	ผลกระทบจากการให้บริการเพิ่มคุณค่า	26
2.4.1	ผลกระทบต่อสังคมและการดำเนินชีวิตโดยทั่วไป	26
2.4.2	ผลกระทบทางเศรษฐกิจและการลงทุน	27
2.4.3	ผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศ	28
2.4.4	ผลกระทบต่อการประกอบอุตสาหกรรม	29
3	กฎหมายและนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการให้บริการสื่อสารโทรคมนาคม ..	31
3.1	นโยบายนิติบัญญัติที่ปรากฏในกฎหมายโทรคมนาคม	31
3.1.1	วิวัฒนาการกฎหมายโทรคมนาคมของไทย	31
3.1.1.1	ประวัติพระราชบัญญัติโทรเลขและโทรศัพท์ พ.ศ. 2477	31
3.1.1.2	ประวัติพระราชบัญญัติองค์การโทรศัพท์แห่ง ประเทศไทย พ.ศ. 2497	33
3.1.1.3	ประวัติพระราชบัญญัติการสื่อสารแห่ง ประเทศไทย พ.ศ. 2519	34
3.1.2	นโยบายนิติบัญญัติตามที่ปรากฏในกฎหมายแต่ละยุค (Legislative Policy)	35
3.1.2.1	นโยบายการให้บริการสาธารณะ (Public Service Policy)	35
3.1.2.2	นโยบายการผูกขาด (Monopoly)	38
3.1.2.3	นโยบายการเปลี่ยนแปลงองค์การการให้บริการ สื่อสารโทรคมนาคม	41
3.2	นโยบายของรัฐที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ นโยบายของรัฐบาล และนโยบายและเป้าหมายการให้ บริการของรัฐวิสาหกิจ	43

3.2.1	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	44
3.2.2	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	46
3.2.3	ค่าแถลงนโยบายของรัฐบาล	48
3.2.4	นโยบายและเป้าหมายการให้บริการของรัฐวิสาหกิจ	50
4	ปัญหากฎหมายกับการให้บริการเพิ่มคุณค่า	52
4.1	ปัญหาทางกฎหมายของพระราชบัญญัติโทรเลขและโทรศัพท์ พ.ศ. 2477	52
4.1.1	รัฐมีอำนาจเด็ดขาดในการให้บริการ	52
4.1.2	กฎหมายกับเทคโนโลยีด้านสื่อสารโทรคมนาคม	54
4.1.3	การครอบคลุมของกฎหมายกับการให้บริการเพิ่มคุณค่า ..	55
4.1.4	กฎหมายกับนโยบายด้านโทรคมนาคม	60
4.1.5	กฎหมายกับการส่งเสริมสิทธิส่วนบุคคล	61
4.2	ปัญหาทางกฎหมายของพระราชบัญญัติองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2497 และพระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2519	63
4.2.1	การให้ความหมายเกี่ยวกับการให้บริการเพิ่มคุณค่า ...	63
4.2.2	ความเหลื่อมล้ำในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การโทรศัพท์ แห่งประเทศไทย และการสื่อสารแห่งประเทศไทย ...	68
4.2.3	ความคล่องตัวในการดำเนินการทางธุรกิจ	70
4.2.4	อำนาจควบคุมของรัฐ	71
4.3	บทบาทของเอกชนในการให้บริการเพิ่มคุณค่าในต่างประเทศ	73
4.4	ปัญหาเกี่ยวกับบทบาทของเอกชนในการให้บริการเพิ่มคุณค่า	75
4.4.1	ปัญหาทางกฎหมาย	75
4.4.2	ปัญหารูปแบบของสัญญา	79
4.4.3	ปัญหาความเสมอภาค	80

5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	81
เอกสารอ้างอิง	84
ประวัติผู้เขียน	93

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย